Úřední věstník
Evropské unie

CS
Řada C

C/2024/6206

18.10.2024

SDĚLENÍ KOMISE

o postupném ukončování finančních pobídek pro samostatné kotle na fosilní paliva podle přepracovaného znění směrnice o energetické náročnosti budov

(Text s významem pro EHP)

(C/2024/6206)

OBSAH

Strana

1. Úvod 2
2. Účel sdělení 2
3. Shrnutí právních ustanovení 2
4. Pokyny k provádění právních ustanovení 2
   - 4.1. Definice 2
   - 4.2. Výklad 4
   - 4.3. Příklady finančních pobídek, které nespadají do oblasti působnosti čl. 17 odst. 15 6
   - 4.4. Výjimky 7
5. Nadcházející příslušné pokyny 8

1. ÚVOD

Přepracované znění směrnice o energetické náročnosti budov ([1]) stanoví, jak může Evropská unie (EU) do roku 2050 dosáhnout plně dekarbonizovaného fondu budov prostřednictvím řady opatření, která pomohou vládám EU strukturálně snížit energetickou náročnost budov, se zvláštním zaměřením na renovaci energeticky nejnáročnějších budov.

Přepracované znění směrnice o energetické náročnosti budov vstoupilo v platnost dne 28. května 2024 s lhůtou pro provedení ve vnitrostátním právu do 29. května 2026, pokud není v některých ustanoveních uvedena zvláštní lhůta pro provedení. To je případ čl. 17 odst. 15 přepracovaného znění směrnice o energetické náročnosti budov, který je předmětem tohoto sdělení. V souladu s čl. 35 odst. 1 musí členské státy uvést v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s čl. 17 odst. 15 do 1. ledna 2025 a oznámit je Komisi. To by mohlo zahrnovat i vysvětlení všech praktických prováděcích opatření přijatých v souvislosti s provedením čl. 17 odst. 15.

2. ÚČEL SDĚLENÍ

Toto sdělení poskytuje pokyny k čl. 17 odst. 15 přepracovaného znění směrnice o energetické náročnosti budov. Cílem pokynů je přispět k lepšímu pochopení ustanovení a usnadnit jejich jednotnější a soudržnější uplatňování. Jsou určeny členským státům a dalším subjektům, které je třeba o ustanoveních informovat. Toto sdělení poskytuje pouze vysvětlení k ustanovením směrnice (EU) 2024/1275. Přináší také informace shrnuté z výměn názorů s příslušnými vnitrostátními orgány a zúčastněnými stranami, které proběhly po přijetí přepracovaného znění směrnice o energetické náročnosti budov. Komise včas vydá další pokyny k dalším aspektům důležitým pro provedení a uplatňování přepracovaného znění směrnice o energetické náročnosti budov, včetně pokynů k definici kotlů na fosilní paliva.

Toto sdělení má sloužit pouze jako orientační dokument; právně závazné je pouze samotné znění aktu EU. Tento dokument odráží právní předpisy platné v době jeho vypracování a poskytnuté pokyny mohou být později změněny.

Závazný výklad právních předpisů EU spadá do výlučné pravomoci Soudního dvora Evropské unie. Názory vyjádřenými v těchto pokynech není dotčen postoj, který by Komise mohla zaujmout před Soudním dvorem. Evropská komise ani jiné osoby jednající jejím jménem neodpovídají za použití níže uvedených informací.

3. SHRNUTÍ PRÁVNÍCH USTANOVENÍ

Přepracované znění směrnice o energetické náročnosti budov navíc pomůže EU postupně vyřadit z provozu kotle na fosilní paliva. Podle čl. 17 odst. 15 přepracovaného znění směrnice o energetické náročnosti budov nesmějí členské státy nejpozději od 1. ledna 2025 poskytovat finanční pobídky na instalaci samostatných kotlů na fosilní paliva, s výjimkou těch, které již byly schváleny v rámci fondů EU.

4. POKYNY K PROVÁDĚNÍ PRÁVNÍCH USTANOVENÍ

Ustanovení čl. 17 odst. 15 zní takto: *„Od 1. ledna 2025 členské státy nesmějí poskytovat finanční pobídky na instalaci samostatných kotlů na fosilní paliva, s výjimkou kotlů vybraných pro investice před rokem 2025 v souladu s nařízením (EU) 2021/241, s čl. 7 odst. 1 písm. h) bodem i) třetí odrážkou nařízení (EU) 2021/1058 a s článkem 73 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115* ([2])."

4.1 Definice

Směrnice o energetické náročnosti budov definuje pojem „kotel" v čl. 2 odst. 48: „**kotlem**" (se rozumí) kombinovaná tepelná jednotka, která se skládá z kotlového tělesa a hořáku, konstruovaná tak, že teplo vzniklé spalováním je předáváno tekutině".

([1]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1275 ze dne 24. dubna 2024 o energetické náročnosti budov (přepracované znění) (Úř. věst. L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013 (Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 1).

Pojem „**samostatný kotel**“ není ve směrnici o energetické náročnosti budov definován. Ve 14. bodě odůvodnění se objasňuje, že je třeba rozlišovat mezi samostatnými kotli a „hybridní[mi] systém[y] vytápění s významným podílem energie z obnovitelných zdrojů, jako je kombinace kotle se solárním tepelným systémem nebo s tepelným čerpadlem“. Pro účely čl. 17 odst. 15 je samostatný kotel tedy kotel, který není kombinován s jiným zdrojem tepla využívajícím energii z obnovitelných zdrojů, jež má značný podíl na celkovém energetickém výkonu kombinované soustavy.

Hybridním systémem vytápění se rozumí hybridní výrobek, který kombinuje nejméně dva různé typy zdrojů tepla. K příkladům hybridních systémů vytápění, které kombinují dvě nebo více technologií pro zajištění tepla a teplé vody v budově, patří jakákoli kombinace tepelných čerpadel s kotli, hybridní solární systémy (kombinace kotle a tepelných solárních panelů) a kombinace těchto systémů. Hybridní systém vytápění může být jako takový vyroben, nebo může být hybridizace provedena v době instalace nebo doplněna dodatečně jako hybridizace na místě. Společné spalování, například přímé společné spalování biomasy a uhlí v kotli na tuhá paliva, se nepovažuje za hybridní systém vytápění.

Pro účely těchto pokynů se **instalací** rozumí nákup, montáž a uvedení samostatného kotle do provozu.

Fosilní paliva nejsou ve směrnici o energetické náročnosti budov definována, ale jsou chápána stejně jako v nařízení (EU) 2018/1999 ([3]), v němž jsou v čl. 2 bodu 62 definována jako „neobnovitelné zdroje energie na bázi uhlíku, jako jsou tuhá paliva, zemní plyn a ropa“.

V čl. 2 odst. 14 přepracovaného znění směrnice o energetické náročnosti budov, který je v souladu s čl. 2 odst. 1 pozměněné směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (směrnice (EU) 2018/2001, ve znění směrnice (EU) 2023/2413 ([4])), je „energie z obnovitelných zdrojů“ nebo „**obnovitelná energie**“ definována jako „energie z obnovitelných nefosilních zdrojů, totiž větrná energie, energie slunečního záření (tepelná a fotovoltaická), geotermální energie, osmotická energie, energie okolního prostředí, energie z přílivu nebo vln a jiná energie z oceánů, vodní energie, energie biomasy, energie skládkového plynu, energie kalového plynu z čistíren odpadních vod a energie bioplynu“.

Obnovitelná paliva, jak jsou definována v čl. 2 odst. 22a pozměněné směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, tj. „biopaliva, biokapaliny, paliva z biomasy a obnovitelná paliva nebiologického původu“, nejsou považována za fosilní paliva. Definice obnovitelných paliv se vztahuje jak na paliva nepřipojená do sítě, tak na paliva připojená do sítě.

„**Finanční pobídky**“ nejsou ve směrnici o energetické náročnosti budov definovány. Ty jsou chápány v širším smyslu jako ekonomická podpora poskytovaná veřejným subjektem ([5]) a/nebo prostřednictvím veřejných zdrojů ([6]). Tyto pobídky poskytované na celostátní, regionální a/nebo místní úrovni mohou být účinným nástrojem pro urychlení dekarbonizace vytápění v budovách a mohou mít různou podobu, mimo jiné včetně přímých grantů pro kupující, osoby zajišťující instalaci a třetí strany a finančních nástrojů uvedených na neúplném seznamu v čl. 17 odst. 7 směrnice o energetické náročnosti budov, zejména daňových pobídek (např. snížené daňové sazby) ([7]). Finanční pobídky se mohou zaměřit mimo jiné na koncové uživatele, osoby zajišťující instalaci, výrobce a třetí strany nebo hospodářské subjekty, které se přímo či nepřímo podílejí na instalaci kotlů. Pokud je příjemcem finanční pobídky podnik, uplatní se pravidla státní podpory ([8]). Tyto finanční pobídky lze chápat jako druh dotací na fosilní paliva, a proto by jejich postupné zrušení přispělo k postupnému zrušení dotací na fosilní paliva.

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1).

([4]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepracované znění) (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82) a Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652 (Úř. věst. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([5]) Jak je definováno v čl. 2 bodě 12 směrnice (EU) 2023/1791 o energetické účinnosti.

([6]) Financování prostřednictvím programů bílých certifikátů spadá pod pojem „finanční pobídky“, pokud je lze považovat za veřejné nebo veřejně kontrolované.

([7]) V čl. 17 odst. 7 se odkazuje na podpůrné finanční nástroje, „jako jsou úvěry na energetickou účinnost a hypotéky na renovace budov, smlouvy o energetických službách, finanční plány s průběžným splácením (typu ‚pay as you save‘), daňové pobídky, například snížené daňové sazby vztahující se na renovační stavební práce a materiály, systémy financování z daní a z účtů, záruční fondy, fondy zaměřené na rozsáhlé renovace, fondy zaměřené na renovace s významnou minimální prahovou hodnotou cílených úspor energie a standardy hypotečního portfolia“.

([8]) Viz článek 38a nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. L 187, 26.6.2014, s. 1), a oddíl 4.2 sdělení Komise „Pokyny pro státní podporu v oblasti klimatu, životního prostředí a energetiky 2022“ (Úř. věst. C 80, 18.2.2022, s. 1).

Pojem „finanční pobídky“ se nevztahuje např. na zadávací řízení a veřejné zakázky ve smyslu směrnice 2014/24/EU ([9]) týkající se instalací ve veřejných subjektech, které jsou plně nebo částečně závislé na veřejném rozpočtu, pokud tyto zakázky odrážejí tržní podmínky a nezahrnují žádnou formu dotace (ani s ní nejsou kombinovány). Veřejné zakázky v budovách a pro budovy musí být v souladu s článkem 7 směrnice (EU) 2023/1791 ([10]).

4.2 **Výklad**

Ustanovení čl. 17 odst. 15 se vztahuje na **instalaci samostatných kotlů na fosilní paliva.** To znamená nákup, montáž a uvedení do provozu kotle, který 1) spaluje fosilní paliva, tj. neobnovitelné zdroje energie na bázi uhlíku, jako jsou pevná paliva, zemní plyn a ropa, a 2) je samostatným kotlem tedy kotlem, který není kombinován s jiným zdrojem tepla využívajícím energii z obnovitelných zdrojů, jež má značný podíl na celkovém energetickém výkonu kombinované soustavy. Zda je instalace samostatného kotle na fosilní paliva součástí např. rozsáhlé nebo integrované renovace, není v této souvislosti důležité.

To, zda je plynový kotel považován za „kotel na fosilní paliva“, závisí na skladbě paliv v **plynárenské síti v době instalace kotle**. Obecně platí, že tam, kde místní plynárenská síť přepravuje převážně zemní plyn, by instalace plynových kotlů neměla dostávat finanční pobídky. Pokud místní plynárenská síť přepravuje převážně obnovitelná paliva, může instalace plynového kotle získat finanční pobídky podle čl. 17 odst. 15. Je na příslušných orgánech členských států, aby zajistily ověřovací nástroj, který tuto skutečnost může zkontrolovat v době instalace.

Aby se **kotle mimo síť** nepovažovaly za „kotle na fosilní paliva“, musí příslušné orgány v členských státech důkladně a důvěryhodně požadovat, aby jednotka **v době instalace a také po celou dobu své životnosti** skutečně využívala obnovitelná paliva, a tuto skutečnost ověřovat, a to vzhledem k tomu, že příjemce má kontrolu nad palivem používaným v kotli mimo síť po celou dobu jeho životnosti.

Toto monitorování může být součástí pravidelných kontrol otopných soustav na místě nebo jiných typů kontrol otopných soustav, které se provádějí v členských státech. Mělo by také zohlednit databázi EU pro sledování kapalných a plynných obnovitelných paliv a recyklovaných paliv s obsahem uhlíku ([11]).

Na základě logiky čl. 17 odst. 15, podle něhož **by neměly být poskytovány finanční pobídky na používání fosilních paliv v kotlích**, by finanční pobídky měly být poskytovány pouze pro hybridní systémy vytápění s významným podílem energie z obnovitelných zdrojů, a to pouze **úměrně rozsahu,** v jakém jsou obnovitelné zdroje v hybridním systému vytápění využívány. Instalace systému vytápění, který stoprocentně využívá obnovitelné zdroje energie, by proto měla obdržet více pobídek než instalace hybridního systému vytápění.

Při definování „**hybridních systémů vytápění s významným podílem obnovitelné energie**“ musí členské státy zajistit, aby část hybridního systému využívající obnovitelnou energii, jako je solární tepelný systém nebo tepelné čerpadlo, poskytovala významnou část energetického výkonu (tj. potřeby vytápění budovy). Toto posouzení musí provést příslušný orgán a závisí na situaci. Může se jednat o dodatečnou hybridizaci na místě, kdy je nutné financovat pouze prvky související s přidávaným obnovitelným zdrojem tepla a/nebo specifické ovládací prvky používané k řízení společného provozu jednotlivých technologií. Jiným případem jsou hybridní systémy vytápění vyráběné v továrnách, které jsou uváděny na trh jako hybridní výrobek, kde se finanční pobídka může vztahovat na celý výrobek, ale měla by být úměrná podílu obnovitelných zdrojů energie používaných v hybridním systému vytápění.

([9]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65).

([10]) ()Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955 (přepracované znění) (Úř. věst. L 231, 20.9.2023, s. 1).

([11]) Článek 31a směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů stanoví, že Komise musí do 21. listopadu 2024 zajistit, aby byla zřízena databáze EU, která umožní sledování kapalných a plynných obnovitelných paliv a recyklovaných paliv s obsahem uhlíku. Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/1184 stanoví unijní metodiku, v níž jsou vymezena podrobná pravidla pro výrobu paliv z obnovitelných zdrojů nebiologického původu.

Je na členských státech, aby upřesnily, jaký podíl energie z obnovitelných zdrojů v hybridních systémech vytápění je „významný“, a zároveň zajistily, aby uplatňování tohoto pojmu bylo užitečné a ve smyslu 14. bodu odůvodnění. Vzhledem k tomu, že konečným cílem je postupné ukončení používání fosilních paliv v kotlích, měly by být hybridní systémy vytápění podporovány pouze jako přechodné řešení, pokud existuje reálná vyhlídka, že používání fosilních paliv v systému je přechodné, aby se zabránilo závislosti na fosilních palivech. Za tímto účelem by členské státy měly zavést systém monitorování a dodržování předpisů, který je vhodný pro daný účel v konkrétním vnitrostátním kontextu. Členské státy musí zajistit, aby každé vnitrostátní opatření, které poskytuje finanční pobídky pro takové hybridní systémy, účinně přispívalo k dosažení cílů v oblasti klimatu a energetiky, jak jsou definovány v jiných právních předpisech EU ([12]), a to i s přihlédnutím k tomu, jak budou jejich vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu těchto cílů dosahovat.

V této souvislosti je důležité zdůraznit, že ačkoli čl. 17 odst. 15 nevylučuje finanční pobídky pro instalaci samostatných kotlů na paliva z obnovitelných zdrojů, mohou být takové finanční pobídky vyloučeny podle čl. 7 odst. 2 nařízení o energetických štítcích ([13]). Toto ustanovení ukládá členským státům povinnost zaměřit veškeré pobídky, které poskytují, na **„dvě nejvyšší významně zastoupené třídy energetické účinnosti“** nebo na vyšší třídy, jak je stanoveno v jakémkoli aktu EU v přenesené pravomoci týkajícím se označování daného výrobku energetickými štítky. To znamená, že v případě ohřívačů pro vytápění vnitřních prostorů s výkonem nejvýše 70 kW, na které se vztahuje energetický štítek, mohou členské státy podporovat pouze ohřívače pro vytápění vnitřních prostorů ve dvou nejvyšších významně zastoupených třídách energetické účinnosti ([14]). Na základě aktuálních dostupných údajů nepatří samostatné kotle do dvou nejvyšších významně zastoupených tříd ([15]), a proto nemohou být pobídkami podporovány, a to bez ohledu na to, zda spalují fosilní nebo obnovitelná paliva. Hybridní kotle a tepelná čerpadla mohou obdržet pobídky, protože jsou účinnější, a proto patří do dvou nejvyšších významně zastoupených tříd energetické účinnosti svého štítku ([16]). Výše uvedené ustanovení se nevztahuje na kotle speciálně navržené pro využívání plynných nebo kapalných paliv vyrobených převážně z biomasy ([17]), protože se na ně nevztahují pravidla EU pro označování energetickými štítky.

Kotle na tuhá paliva z biomasy mají vlastní předpisy pro označování energetickými štítky a přizpůsobenou stupnici: protože patří do dvou nejvyšších významně zastoupených tříd, mohou být způsobilé pro pobídky ([18]) ([19]).

Způsob provádění čl. 7 odst. 2 nařízení o energetických štítcích bude součástí nadcházející hodnotící zprávy Komise, která má být předložena do srpna 2025 a která má informovat Evropský parlament a Radu o tom, jak účinně nařízení (EU) 2017/1369 a akty přijaté na jeho základě umožnily spotřebitelům vybírat si účinnější výrobky.

([12]) Včetně nařízení (EU) 2021/1119 „evropský právní rámec pro klima“, nařízení (EU) 2018/842 o sdílení úsilí, směrnice (EU) 2023/2413 o podpoře energie z obnovitelných zdrojů a směrnice (EU) 2023/1791 o energetické účinnosti.

([13]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1369 ze dne 4. července 2017, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnice 2010/30/EU (Úř. věst. L 198, 28.7.2017, s. 1).

([14]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 811/2013 ze dne 18. února 2013 , kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích ohřívačů pro vytápění vnitřních prostorů, kombinovaných ohřívačů, souprav sestávajících z ohřívače pro vytápění vnitřních prostorů, regulátoru teploty a solárního zařízení a souprav sestávajících z kombinovaného ohřívače, regulátoru teploty a solárního zařízení (Úř. věst. L 239, 6.9.2013, s. 1).

([15]) Viz Evropský rejstřík výrobků s energetickým označením (EPREL). Seznam ohřívačů pro vytápění vnitřních prostorů a počet modelů podle třídy a četnost podle třídy naleznete na veřejné webové stránce EPREL (europa.eu), kde kliknete na „Rozdělení modelů podle třídy“.

([16]) Hybridní kotle jsou podle nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 811/2013 součástí tepelných čerpadel / souprav a jako takové jsou způsobilé pro pobídky.

([17]) Směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů definuje biomasu jako biologicky rozložitelnou část produktů, odpadů a zbytků biologického původu ze zemědělství, z lesnictví a souvisejících odvětví a z rybolovu a akvakultury, včetně rostlinných a živočišných látek, jakož i biologicky rozložitelnou část odpadů, včetně průmyslových a komunálních odpadů biologického původu. Odkaz na „speciálně navržený“ se týká kotlů, které jsou navrženy například pro využívání surového bioplynu s vysokým podílem nečistot.

([18]) Na kotle na biomasu s výkonem nejvýše 70 kW se vztahuje nařízení (EU) 2015/1187 ze dne 27. dubna 2015 o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích kotlů na tuhá paliva a souprav sestávajících z kotle na tuhá paliva a doplňkových ohřívačů, regulátorů teploty a solárních zařízení.

([19]) Pokud se paliva z biomasy používají v zařízeních vyrábějících elektřinu, teplo a chlazení o celkovém jmenovitém tepelném příkonu nejméně 7,5 MW u pevných paliv z biomasy a nejméně 2 MW u plynných biopaliv, měla by být splněna kritéria udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů stanovená v článku 29 směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů. V takových případech je nutné ověřit splnění těchto kritérií v souladu s pravidly stanovenými v článku 30 uvedené směrnice.

Pokud jsou finanční pobídky poskytovány pro kotle speciálně navržené pro využívání plynných nebo kapalných paliv vyráběných převážně z biomasy a kotle na biomasu (kotle na tuhá paliva z biomasy), měly by příslušné orgány posoudit, jak může podpora těchto kotlů ovlivnit plnění cílů dalších právních předpisů EU, například právních předpisů týkajících se znečištění ovzduší ([20]) nebo právních předpisů týkajících se emisí skleníkových plynů z využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví ([21]).

4.3 **Příklady finančních pobídek, které nespadají do oblasti působnosti čl. 17 odst. 15**

V tomto oddíle jsou uvedeny příklady případů, na které se nevztahuje čl. 17 odst. 15, protože se nejedná o finanční pobídky pro instalaci samostatných kotlů na fosilní paliva. Členské státy mohou poskytovat finanční pobídky pro takové investice za předpokladu, že pobídky jsou navrženy v souladu s pravidly státní podpory ([22]), pokud je příjemcem pobídky podnik.

— Hybridní systémy vytápění s významným podílem energie z obnovitelných zdrojů

Jak je uvedeno ve 14. bodě odůvodnění, je i nadále možné poskytovat finanční pobídky pro instalaci hybridních systémů vytápění s významným podílem energie z obnovitelných zdrojů (jako je kombinace kotle se solárním tepelným systémem nebo s tepelným čerpadlem). Veškeré finanční pobídky by měly být úměrné rozsahu využití obnovitelných zdrojů v hybridním systému vytápění.

— Veškeré dodatečné náklady spojené s přechodem na používání obnovitelných plynů v kotli

Tyto náklady mohou souviset s modernizací rozvodné soustavy uvnitř obydlí, s místem připojení, s hybridizací na místě nebo s dodatečnými investicemi do technických úprav, které zajišťují využívání energie z obnovitelných zdrojů v kotli. Tyto náklady mohou být spojeny například s dodatečnými investicemi do částí otopné soustavy, které umožňují stoprocentní využívání energie z obnovitelných zdrojů.

— Pobídky nesouvisející s instalací

Na pobídky související s jinými činnostmi než s instalací – například s údržbou, opravami nebo vyřazováním kotlů na fosilní paliva z provozu, např. prostřednictvím šrotovného – se ustanovení o postupném ukončení financování nevztahuje.

Tyto pobídky mohou být důležité pro předcházení nouzovým výměnám po poruše a pro zajištění opravy nebo náhrady daného prvku. Mohou zahrnovat např. dočasný pronájem kotlů pro spotřebitele energie v oblastech stávajícího nebo plánovaného dálkového vytápění a chlazení.

Dalším příkladem, který nespadá do oblasti působnosti tohoto ustanovení, jsou finanční pobídky pro instalaci systémů automatizace a řízení budov v systémech vytápění poháněných samostatnými kotli na fosilní paliva.

— Opatření k řešení cenové dostupnosti energie

([20]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2284 ze dne 14. prosince 2016 o snížení národních emisí některých látek znečišťujících ovzduší, o změně směrnice 2003/35/ES a o zrušení směrnice 2001/81/ES (Úř. věst. L 344, 17.12.2016, s. 1); Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21. května 2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu (Úř. věst. L 152 11.6.2008, s. 1).

([21]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/839 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/841, pokud jde o oblast působnosti, zjednodušení pravidel pro vykazování a zajištění souladu a stanovení cílů členských států pro rok 2030, a nařízení (EU) 2018/1999, pokud jde o zlepšení monitorování, vykazování, sledování pokroku a přezkum (Úř. věst. L 107, 21.4.2023, s. 1).

([22]) Viz poznámka pod čarou 8. Zejména členské státy, které poskytují takové pobídky jako součást plánu renovace zaměřeného na zlepšení energetické nebo environmentální výkonnosti budovy podle oddílu 4.2 Pokynů pro státní podporu v oblasti klimatu, životního prostředí a energetiky, musí před zavedením svých režimů podpory informovat Komisi a vyčkat na její posouzení.

Taková opatření mohou zahrnovat podporu spotřebitelských cen, sociální tarify nebo podporu příjmů na vytápění fosilními palivy. Rostoucími cenami fosilních paliv jdou nejvíce postiženy zranitelné domácnosti. Veřejná podpora by je neměla do budoucna vázat na využívání fosilních paliv. Proto by výše uvedená opatření měla zůstat dobře zacílená, dočasná a doplňující strukturální opatření, která se rovněž zabývají základními příčinami energetické chudoby, v souladu s doporučením Komise o energetické chudobě ([23]). Veškerá opatření financovaná v rámci Sociálního klimatického fondu se musí řídit pravidly týkajícími se přímé podpory příjmů podle nařízení o Sociálním klimatickém fondu ([24]).

Namísto finančních pobídek na výměnu kotlů na fosilní paliva za nové kotle na fosilní paliva by členské státy měly podporovat opravy stávajících kotlů a/nebo poskytovat dočasná řešení vytápění (např. pronájem kotlů) spolu s vyšší úrovní podpory pro zranitelné domácnosti určené na jiné systémy vytápění než samostatné kotle na fosilní paliva (např. systémy vytápění využívající obnovitelné zdroje nebo hybridní systémy s významným podílem obnovitelných zdrojů).

— Pobídky nesouvisející s kotli

Spotřebiče, na které se nevztahuje definice kotlů, jako jsou kamna nebo mikrokogenerační jednotky, nespadají do oblasti působnosti postupného ukončení finančních pobídek pro samostatné kotle na fosilní paliva.

Nicméně v širším kontextu a v duchu ustanovení o postupném ukončení finančních pobídek pro samostatné kotle podle těchto pokynů se členské státy spíše vybízejí, aby podporovaly přechod na obnovitelná paliva u všech systémů vytápění a chlazení využívajících fosilních paliva.

Konkrétně čl. 13 odst. 6 čtvrtý pododstavec přepracovaného znění směrnice o energetické náročnosti budov stanoví, že „členské státy mohou stanovit nové pobídky a financování na podporu přechodu od otopných a chladicích soustav využívajících fosilní paliva k otopným a chladicím soustavám, které fosilní paliva nevyužívají“.

— Vyplacení pobídek poskytnutých a oznámených jednotlivým příjemcům před 1. lednem 2025

Pokud bylo rozhodnutí o poskytnutí finanční pobídky přijato veřejným orgánem a sděleno jednotlivým příjemcům již před 1. lednem 2025, pak legitimní očekávání vzniklo před tímto datem a ke skutečnému vyplacení těchto finančních pobídek může dojít až po tomto datu.

4.4 **Výjimky**

V čl. 17 odst. 15 je stanovena **výjimka** ze zákazu finančních pobídek na instalaci samostatných kotlů na fosilní paliva po 1. lednu 2025, pokud investiční pobídky **současně** splňují **dvě podmínky**:

1. jsou financovány v rámci:

— Nástroje pro oživení a odolnost ([25]),

— Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Fondu soudržnosti, a to výhradně v případech, kdy se použije ustanovení čl. 7 odst. 1 písm. h) bodu i) třetí odrážky nařízení (EU) 2021/1058 ([26]). Toto ustanovení umožňuje investice do kotlů a otopných soustav využívajících zemní plyn v obytných domech a budovách, které nahrazují zařízení spalující uhlí, rašelinu, lignit a roponosnou břidlici,

([23]) Doporučení Komise (EU) 2023/2407 ze dne 20. října 2023 týkající se energetické chudoby (Úř. věst. L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([24]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023, kterým se zřizuje Sociální klimatický fond a mění nařízení (EU) 2021/1060 (Úř. věst. L 130, 16.5.2023, s. 1).

([25]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

([26]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1058 ze dne 24. června 2021 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o Fondu soudržnosti (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 60).

— článku 73 nařízení (EU) 2021/2115 ([27]), který se týká investic do rozvoje venkova,

a

2. byly vybrány pro investice před rokem 2025.

V této souvislosti platí, že pokud jsou finanční pobídky pro kotle součástí vnitrostátních nebo regionálních programů v rámci výše uvedených fondů EU, které byly **přijaty před 1. lednem 2025**, považují se za „vybrané pro investice“ před tímto datem.

Například v případě EFRR a Fondu soudržnosti se tato výjimka týká investic do kotlů na zemní plyn, které jsou součástí vnitrostátního nebo regionálního programu politiky soudržnosti na období 2021–2027 přijatého před 1. lednem 2025 a jsou způsobilé pro podporu z EFRR a/nebo Fondu soudržnosti v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1058 ([28]).

V případě Nástroje pro oživení a odolnost se tato výjimka týká investic, které jsou součástí národního plánu pro oživení a odolnost přijatého prováděcím rozhodnutím Rady.

V případě investic do rozvoje venkova v rámci strategických plánů SZP se tato výjimka týká investic, které jsou součástí vnitrostátních strategických plánů SZP schválených Komisí.

Cílem výjimky je umožnit dokončení všech investic, jak byly dohodnuty (v programech, plánech a jejich změnách) před 1. lednem 2025, bez ohledu na to, kdy bude vyhlášena výzva k předkládání projektů a provedeny všechny následné kroky.

5. **NADCHÁZEJÍCÍ PŘÍSLUŠNÉ POKYNY**

Komise vypracuje pokyny k novým a podstatně změněným ustanovením přepracovaného znění směrnice o energetické náročnosti budov s ohledem na lhůtu pro její provedení ve vnitrostátním právu. To zahrnuje pokyny k tomu, co se považuje za kotel na fosilní paliva v souladu s povinností podle čl. 13 odst. 8 přepracovaného znění směrnice o energetické náročnosti budov.

([27]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013 (Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 1).

([28]) Další pokyny naleznete zde: QA00313.